

[Madsen-Mygdal.]

dukter, som der ikke er Sidestykke til nogetsteds i Verden i Øjeblikket.

Og jeg vil gerne sige, at hvor mørkt og alvorligt det end ser ud for det danske Landbrug — og der er jo ingen, der vil beskyldte mig for i Dag at være Lysseer —, saa er det ingenlunde saaledes, at alt Haab er ladet ude. Det vilde være langt værre, hvis der forelaa en Situation med uoverstigelige Hindringer for vor Eksport.

Hvis en Mand var kommet til mig i 1914, det Aar, Krigen brød ud, og havde sagt til mig: Om 16 Aar vil det danske Landbrug være i Stand til at eksportere godt og vel dobbelt saa meget, som det gør i Dag og endda opnaa de samme Priser i den samme Guldkrone og med en Krone, der har nok saa god Købeevne ude paa Verdensmarkedet i hvert Fald, ja, saa tror jeg, jeg havde sagt: Ja, det kan udvikle sig meget, men saa meget tror jeg ikke, der kan være Tale om, vi kan naa paa 16 Aar. Og dog staar vi her efter 16 Aars Forløb og har ikke blot denne Produktion, men har ogsaa saadan et Tag i de Markeder, som vi har udviklet denne Produktion for — det er jo nemlig ikke rigtigt, som det blev sagt før, at vi kun havde disse enkelte Markeder, det er ikke saadan noget, der er blevet givet os, det er noget, vi har arbejdet os til gennem Slægtled —, at vi faktisk afsætter med omtrent de samme Priser det dobbelte Kvantum.

Det er i Virkeligheden ikke Indtægten, der er noget galt med, hverken for Landbruget eller for hele Landet; der er mere end Indtægt nok for dette Land, og det er utvivlsomt, at hvis vi gaar alle Lande igennem, er der ingen Lande i Verden at finde, der pr. Indbygger har saa mægtige Indtægter udefra som Danmark. Nej, det, der er i Vejen, det er Udgiftsniveauet, det Niveau, som bestemmer Produktionsomkostningerne og Leveomkostningerne, og de Skattebyrder, som det offentlige lægger paa Befolkningen. Der er Misforholdet, og det kan ikke nytte, at vi taler om alt muligt andet. Indtægssiden er i Virkeligheden god, men Udgiftssiden er uoverkommelig, fordi Indtægterne afregnes efter Tallet 100, for at sige det rundt, medens Udgifterne afregnes efter Tallet 200.

Man maa huske paa, at Landmanden i vore Dage fremstiller kun to Ting, praktisk talt — det er selvfølgelig ikke helt rigtigt, men omtrent rigtigt —, han fremstiller kun Smør og Flæsk, alle andre Arbejder har Landmanden givet fra sig, alt andet skal han købe, baade hvad han bru-

ger i sin Produktion, og hvad der bruges i hans og hans Families daglige Liv. Og ved dette Køb, hvad det end bestaar af, er det, han møder det Fænomen, at overalt, hvor Varen har været behandlet af organiserede Hænder, enten det er i Produktion eller i Omsætning eller i begge Dele, saa er den oppe i en Pris, der er det dobbelte af, hvad hans Indtægt og hans Købeevne svarer til. Overalt møder han Misforholdet mellem Raastoffets Pris og den Pris, der forlanges af Forbrugerne for den færdige Vare. Landmandens Indtægt er i Dag bestemt ved de samme Priser som før Krigen, maaske lidt lavere, men omtrent de samme; men Udgifterne er noget helt andet.

I gamle Dage — det er jo ikke saa længe siden, det var i 1914, det var før Krigen — var der altid en nøje Forbindelse mellem Raastofpris og Prisen paa den færdige Vare. Er der nogen, der tror, at naar nu Rugen gaar ned, som vi har set i de sidste Maaned, til den halve Pris, følger Rugbrødet med? Er der nogen, der tænker sig, at der overhovedet er nogen Forbindelse mellem Prisen paa Øllet, der dog fremstilles af Bygmalt, og Byggens Pris? Det er knusende ligegyldigt, hvor langt Prisen gaar ned, om vi saa giver dem Byggen gratis, Øllet koster det samme. Eller en saadan Naivetet at tro, at der skulde være, som der var i gamle Dage, en Forbindelse mellem, hvad en Kohud og et Kalveskind koster, og hvad den færdige Støvle koster! Ja, hvis nogen vilde antyde noget saadant, saa vilde enhver kun have et Smil tilovers for ham. Eller Uld og den færdige Klædning! Ja, det kan slet ikke tænkes, det er ganske uden Betydning, hvad Raastoffet koster. Eller Jernprisen og Prisen paa en Aksel til et Tærskværk eller Skær til en Plov. Der eksisterer ingen Forbindelse mere. Man skulde synes, der maatte altid være en Forbindelse, men saaledes som Livet former sig, under de Aftaler, der er nu, baade i Produktion og i Omsætning, er denne Forbindelse fuldstændig forsvundet.

Det er dette, som Landbruget møder i Dag, skønt Landbruget her i Landet leverer Fødevarer til Byernes Befolkning til en Pris, der er lavere end i noget andet Land i Verden — thi det maa man heller ikke glemme, at rundt om beskytter Landbruget sig og fordyrer Fødevarerne, men her faar Befolkningen Fødevarer endogsaa billigere end i England, hvor der ingen Beskyttelse er, fordi der er denne Fragt paa.

At Byernes Befolkning selv gennem